

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС

Нормативного освітнього компонента

Сучасна історія країн Центральної та Східної Європи

підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності: 014 Середня освіта (Історія)

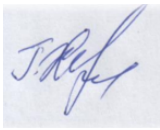
освітньо-професійної програми «Середня освіта. Історія, правознавство»

Силабус освітнього компонента «СУЧАСНА ІСТОРІЯ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, 014.03 Історія, освітньо-професійної програми Середня освіта. Історія, правознавство.

Розробник: Разиграєв Олег Володимирович, доктор історичних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми Середня освіта. Історія, правознавство:

Хлібовська Г. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри всесвітньої історії

Завідувач кафедри: _Стрільчук Л.В.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта, 014.03 Історія освіти, 014.03 Історія Освітньо-професійна програма: Середня освіта. Історія, правознавство Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 4
		Семестр 8
		Лекції 32 год.
		Практичні (семінарські) 30 год.
		Самостійна робота 50 год.
ІНДЗ: є	Консультації 8 год.	
Мова навчання: українська		Форма контролю: екзамен

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма здобуття освіти	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта, 014.03 Історія освіти, 014.03 Історія Освітньо-професійна програма: Середня освіта. Історія, правознавство Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 4
		Семестр 8
		Лекції 16 год.
		Практичні (семінарські) 18 год.
		Самостійна робота 72 год.
ІНДЗ: є	Консультації 14 год.	
Мова навчання: українська		Форма контролю: екзамен

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ІІІ: Разиграєв Олег Володимирович

Науковий ступінь: доктор історичних наук, доктор гуманістичних наук в галузі історії (PhD in History, Maria Curie-Skłodowska University, Poland)

Вчене звання: доцент

Посада: професор кафедри всесвітньої історії

Контактна інформація: razigrayev.oleg@vnu.edu.ua

Посилання на розклад <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Силабус освітнього компонента «Сучасна історія країн Центральної та Східної Європи» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Історія), за освітньою програмою Середня освіта. Історія, правознавство. ОК передбачено вивчення історії країн та народів Центральної та Східної Європи у ХХ – на початку ХХІ століття, як от сучасних Польщі, Чехії, Словаччини, Угорщини, Албанії, Болгарії, Боснії і Герцеговини, Хорватії, Словенії, Сербії, Чорногорії, Румунії, Північної Македонії, а також країн та народів Східної Європи – Росії / СРСР і нових незалежних держав пострадянського простору. В межах ОК здобувачі вищої освіти працюватимуть над вивченням суспільно-політичних, соціально-економічних, міжнаціональних та цивілізаційних особливостей розвитку країн досліджуваного регіону. В результаті опанування навчального матеріалу здобувачів вищої освіти насамперед повинні отримати цілісне уявлення про розвиток країн та народів Центральної та Східної Європи у ХХ – на початку ХХІ ст.

2. Перереквізити. Вивчення ОК «Сучасна історія країн Центральної та Східної Європи» передує освітній компонент, які здобувачі освіти опанували на третьому році навчання, а саме: «Історія країн Центральної та Східної Європи середніх віків і нового часу».

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою ОК «Сучасна історія країн Центральної та Східної Європи» є формування у здобувачів вищої освіти цілісного та об'єктивного уявлення про основні етапи та особливості розвитку регіону в новітню добу.

Основними **завданнями** під час вивчення ОК «Сучасна історія країн Центральної та Східної Європи» є:

- ознайомити здобувачів освіти з розвитком досліджуваного регіону в період Великої війни;
- розглянути формування та розвиток незалежних держав в Центральній та Східній Європі в міжвоєнний час;
- вивчити суспільно-політичний, соціально-економічний та культурний розвиток СРСР між двома світовими війнами;
- розглянути особливості розвитку регіону в роки Другої світової війни, а також геополітичні зміни у світі у повоєнний час та їх вплив на Центральну та Східну Європу;

- вивчити становлення, розвиток та падіння комуністичних режимів в Центральній та Східній Європі у другій половині ХХ ст.;
- проаналізувати суспільно-політичний, соціально-економічний та культурний розвиток СРСР у 1945-1991 рр. та нових незалежних держав пострадянського простору;
- виявити основні тенденції розвитку країн Центральної та Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Фахові компетентності (ФК)

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

Компетентності предметних спеціальностей (ПК) 014.03 Середня освіта (Історія)

ПК 1. Знання та розуміння змісту й методології фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін.

ПК 2. Знання сучасних досліджень в галузі історії.

ПК 3. Знання категоріально-понятійного апарату історичної науки, здатність орієнтуватися у науковій періодизації історії, використовувати її як спосіб пізнання історичного процесу.

ПК 4. Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук в самостійну систему, виявляти цілісність знань та умінь.

ПК 5. Здатність розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот.

ПК 6. Здатність здійснювати критичний аналіз джерел інформації та використовувати їх у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (РН)

РН7. Демонструє знання основ фундаментальних і прикладних науки (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. Генерує обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

Програмні результати навчання (ПРН) 014.03 Середня освіта (Історія)

ПРН 1. Демонструє знання змісту фундаментальних і спеціальних галузей історичної науки та спеціальних історичних дисциплін, пояснює і характеризує історичні процеси і події у їх порівнянні та взаємозв'язку.

ПРН 2. Знає і аналізує сучасні наукові дослідження з проблем вітчизняної та всесвітньої історії, спеціальних дисциплін та імплементує знання у навчальну і практичну діяльність.

ПРН 3. Орієнтується в історичному часі, застосовуючи періодизацію, характеризувати суспільні явища в розвитку, вільно оперує спеціальною термінологією.

ПРН 4. Демонструє інтегроване мислення, пояснює цілісну картину суспільно-історичного розвитку через міжпредметні зв'язки.

ПРН 6. Працює з джерелами інформації, інтегрує їх у зміст навчання історії, представляє та обговорює відображені в них факти, явища, події, визначає власну позицію щодо суперечливих питань.

5. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / бали
Змістовий модуль 1. Розвиток країн Центральної та Східної Європи у першій половині ХХ ст.						
Тема 1. Вступ. Предмет, завдання курсу, термінологія, історіографія.	4	2/2		2/2	/1	***МК
Тема 2. Центральна, Південна та Східна Європа в роки Великої війни (1914-1918)	10	2	2/2	4/8	/1	***МК
Тема 3. Формування та розвиток незалежних держав в Центральній та Південній Європі в міжвоєнний час	15	4/2	8/4	4/6	1/2	*ПО, **ДС Мах. 12 балів + мах. 3 б. за доповнення
Тема 4. Росія / СРСР між двома світовими війнами	13	4/2	4	2/4	1/1	*ПО, **ДС Мах. 12 балів + мах. 3 б. за доповнення

Тема 5. Регіон в роки Другої світової війни	20	4/2	2/2	7/8	1/2	***МК
Усього за змістовий модуль 1	52/51	16/8	16/8	19/28	3/7	15 балів
Змістовий модуль 2. Розвиток країн Центральної та Східної Європи у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.						
Тема 1. Геополітичні зміни у світі після Другої світової війни та їх вплив на Центральну, Східну та Південну Європу.	5	2/2	2/2	2/6	1/1	***МК
Тема 2. Комуністичні режими в Центральній та Південній Європі: від формування до падіння	19	4/2	4/2	8/10	1/1	*ПО, **ДС Мах. 12 балів + мах. 3 б. за доповнення
Тема 3. СРСР у 1945–1991 рр.	19	4/2	4/2	4/10	1/1	*ПО, **ДС Мах. 12 балів + мах. 3 б. за доповнення
Тема 4. Центральна та Південна Європа у 90-х рр. ХХ ст. – на поч. ХХІ ст.	9	2/2		7/10	1/1	***МК
Тема 5. Російська Федерація у 1991-2020 рр.	4	2	/2	5/5	/1	***МК
Тема 6. Нові незалежні держави на пострадянському просторі	17	2	4/2	5/3	1/2	*ПО, **ДС Мах. 12 балів + мах. 3 б. за доповнення
Усього за змістовий модуль 2	68/69	16/8	14/10	31/44	5/7	15 б.
Види підсумкових робіт						
Модульна контрольна робота						2 * 30 б. (разом 60 б.)
ІНДЗ						10 б.
Всього годин / балів	120/120	32/16	30/18	50/72	8/14	100

/ - години передбачені на заочне відділення

*ПО – поточне опитування;

**ДС – дискусія

*** МК – модульна контрольна робота

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу по кожній темі та навчальної літератури з переліку рекомендованої викладачем літератури відповідно до структури ОК. Загалом, на самостійну роботу виділено 50 годин на денній формі здобуття освіти та 72 години на заочній формі здобуття освіти.

7. Види (форми) індивідуальних науково-дослідних завдань (ІНДЗ)

Складовою частиною програми ОК є ІНДЗ, яке полягає у підготовці повідомлення (реферату) про використання новітніх підходів у вивченні однієї з тем курсу (на вибір здобувача вищої освіти) в закладах загальної середньої освіти (10-11 клас).

Загальні вимоги до виконання:

- індивідуальне завдання повинно мати творчий, дослідницький характер;
- виконується ІНДЗ з дотриманням усіх вимог до прикладних робіт.

Текст повинен бути надрукований на принтері через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве – 25 мм, нижнє, верхнє – 20 мм, праве – 15 мм. За обсягом ІНДЗ має складати 15-20 сторінок. ІНДЗ починається з титульного аркуша, за ним розміщуються послідовно зміст ІНДЗ, основний текст, список використаних джерел (не менше 15).

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання відбувається згідно [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.08.2023 р.](#)

Оцінювання роботи здобувача освіти на практичних заняттях здійснюється за 12-ти бальною шкалою. Зокрема, доповідь – 0-12 балів, доповнення чи участь в дискусії – 1 бал (під час 1 заняття). Загалом, робота на практичних заняттях дає змогу отримати максимально 30 балів. Окрім того, здобувач освіти має право підготувати ІНДЗ (максимальна оцінка 10 балів). В підсумку здобувач освіти може отримати 40 балів за поточне оцінювання та 60 балів за виконання модульних контрольних робіт.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти може відпрацювати шляхом підготовки конспекту семінарського заняття або проведення тематичної розмови з викладачем відповідно до графіку консультацій.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися основних засад академічної доброчесності та нетерпимості до плагіату ([Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки від 25.05.2023 р.](#))

Під час вивчення ОК передбачена можливість визнання отриманої здобувачем вищої освіти неформальної освіти як оцінку з окремих тем згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.06.2022 р.](#)

Схема розподілу балів

Поточний контроль (мах - 40 балів)		Модульний контроль (мах - 60 балів)		Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	МКР 1	МКР 2	
12 балів як середнє арифметичне. + 3 бали (за активність на практичних заняттях)	12 балів як середнє арифметичне +3 бали (за активність на практичних заняттях) + 10 балів ІНДЗ	30	30	100

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні»
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі побутових знань і навичок; виявляє окремі властивості, спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру, за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, провести за зразком економічні розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі
	5	Здобувач вищої освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність предмета, може дати визначення економічних понять, категорій, однак із помилками, впевнено працювати з підручником, самостійно оволодіти частиною навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але висновки не логічні, не послідовні
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події,

		економічні ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, вміє наводити свої власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити, самостійно користуватися додатковими джерелами, правильно використовувати термінологію, скласти прості таблиці, схеми
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює суспільні події в державі і за рубежом, вміє аналізувати, робити висновки до економічних розрахунків; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і захистити його положення
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує економічні знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, чітко тлумачить економічні поняття, формулювання законів, нормативних документів, може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
Високий (творчий професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних умовах, ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки, практично оцінює окремі нові факти, явища, процеси, самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання, може сприймати іншу позицію як альтернативну, знає суміжні дисципліни, використовує знання, аналізуючи економічні явища
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію, самостійно вивчити матеріал, визначити програму своєї пізнавальної діяльності, знаходити інформацію в газетах, журналах, публікаціях,

		Інтернеті, мультимедійних програмах тощо, оцінювати економічні явища в суспільстві, виявляє свою життєву позицію
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, виконує науково-дослідну роботу, логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує Інтернет, моделює економічні ситуації в нестандартних умовах

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового контролю є усний екзамен.

Максимальна оцінка – 60 балів.

Перелік питань до екзамену:

1. Лютнева революція 1917 р. в Росії. Вивчення зазначеної проблематики в школі.
2. Революційна криза та більшовицький переворот в Росії 1917 р.
3. Війни національних армій проти більшовиків: 1918-1921 рр.
4. Громадянська війна в Росії: 1918-1921 рр.
5. Встановлення одноосібного диктаторського режиму Й. Сталіна та його характеристика.
6. Індустріалізація в СРСР. Вивчення зазначеної проблематики в школі.
7. Колективізація в СРСР. Вивчення зазначеної проблематики в школі.
8. «Великий терор» 1936-1938 рр. в СРСР.
9. Зовнішня політика СРСР у 1920-ті - 1930-ті роки.
10. Пакт Молотова-Ріббентропа (1939 р.) на його вплив на міжнародні відносини.
11. Агресія СРСР проти суверенної польської держави (1939 р.). Включення Балтійських країн до СРСР.
12. СРСР у Другій світовій війні: основні етапи та їх зміст. Вивчення зазначеної проблематики в школі.
13. Політичний та економічний розвиток СРСР у 1945 – 1953 рр.
14. Хрущовська «відлига» та початок десталінізації радянського суспільства. Лібералізація суспільно-політичного життя.
15. Ліквідація ГУЛАГу та проведення реабілітаційних заходів.
16. XX з'їзд КПРС на його вплив та суспільно-політичне життя країни (1956 р.)
17. Спроби модернізації виконавчої влади, економіки та соціальної сфери у період правління М. Хрущова
18. Варшавський договір та посилення впливу СРСР на країни Центральної та Східної Європи.
19. СРСР у добу «застою» (1965-1984 рр.): загальна характеристика.
20. А. Сахаров та О. Солженіцин у дисидентському русі СРСР.
21. СРСР у добу «перебудови» (1984-1991): загальна характеристика. Вивчення зазначеної проблематики в школі.
22. Розпад СРСР та його причини.
23. Утворення СНД, його статутні засади та структура.

24. Відновлені та нові незалежні держави на пострадянському просторі: загальна характеристика
25. Російська Федерація у 1992-2022 рр.: соціально-економічні та політичні перетворення.
26. Соціально-економічне та політичне становище Молдови на сучасному етапі.
27. Розвиток Білорусі у 1991-2022 рр.
28. Прибалтика у другій половині ХХ ст. – на початку ХХІ ст.
29. Міжнародні суперечності та збройні локальні конфлікти на пострадянському просторі.
30. Європейська інтеграція країн Балтії: основні етапи.
31. Особливості суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку Польщі у міжвоєнний період. Вивчення зазначеної проблематики в школі.
32. Відродження незалежності Польщі та утворення кордонів (1918-1922 рр.)
33. Політичний розвиток Польщі у 1918-1926 рр.
34. Авторитарний режим Ю. Пілсудського. Вивчення зазначеної проблематики в школі.
35. Національне питання в Другій Речі Посполитій. Вивчення зазначеної проблематики в школі.
36. Міжвоєнна Польща і «українське питання».
37. Революція 1918 року та утворення Угорської Радянської республіки.
38. Характеристика авторитарного режиму М. Хорти в Угорщині.
39. Особливості суспільно-політичного розвитку Чехословаччини у міжвоєнний період.
40. Чехословаччина: становлення незалежної держави та конституція 1920 р.
41. Соціально-економічний розвиток Чехословаччини у 1918-1939 рр.
42. Національне питання та зовнішня політика Чехословаччини у міжвоєнний період.
43. Міжвоєнна Чехословаччина і «українське питання». Вивчення зазначеної проблематики в школі.
44. Утворення та особливості суспільно-політичного розвитку Королівства сербів, хорватів і словенців.
45. Утвердження режиму І. Антонеску в Румунії.
46. Суспільно-політичний розвиток Румунії у міжвоєнний час.
47. Соціально-економічний розвиток Румунії у міжвоєнний час.
48. Міжвоєнна Румунія і «українське питання». Вивчення зазначеної проблематики в школі.
49. Албанія між двома світовими війнами: суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток.
50. Болгарія між двома світовими війнами: суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток.
51. Прибалтійські країни у першій половині ХХ ст.
52. Балкани у міжвоєнний час.
53. Рух опору в Центральній та Східній Європі в роки Другої світової війни. Вивчення зазначеної проблематики в школі.
54. Голокост в Центральній та Східній Європі в роки Другої світової війни. Вивчення зазначеної проблематики в школі.
55. Балтійські народи в роки Другої світової війни.
56. «Польське питання» в роки Другої світової війни. Катинь.
57. Центральній та Східній Європі в системі міжнародних відносин в роки Другої світової війни. Вивчення зазначеної проблематики в школі.
58. Ялтинська конференція та її вплив на Центральну та Східну Європу.
59. Геополітичні зміни у світі після Другої світової війни та їх вплив на Центральну та Східну Європу.
60. Проголошення Польської народної республіки та утвердження комуністичного режиму.
61. Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток Польщі у 1950-1980-х рр. Кризи 1956 р. та 1980-1981 рр.
62. Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток Чехословаччини у 1950-1960-х рр. «Празька весна» 1968 р. Вивчення зазначеної проблематики в школі.

63. Епоха Г. Гусака у Чехословаччині (1969-1989 рр.)
64. «Самоврядний соціалізм» Й. Броз Тіто.
65. Розпад Югославської федерації та його наслідки.
66. Революційні події Угорщини 1956 р.
67. Правління Я. Кадара в Угорщині (1956-1989 рр.).
68. Правління Н. Чаушеску в Румунії (1965-1989 рр.).
69. Оксамитові революції в Центрально-Східній Європі кінця 1980-х рр.: причини, передумови, особливості та наслідки.
70. Албанія у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.: політичний розвиток та економіка.
71. Чорногорія на сучасному етапі розвитку.
72. Північна Македонія на сучасному етапі розвитку.
73. Боснія і Герцеговина на сучасному етапі розвитку.
74. Особливості сучасного розвитку Словенії.
75. Особливості сучасного розвитку Словаччини.
76. Особливості сучасного розвитку Чехії.
77. Особливості сучасного розвитку Сербії.
78. Хорватія наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.: політичний розвиток та економіка.
79. Польща наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.: політичний розвиток та економіка.
80. Центрально-Східна Європа в контексті євроінтеграційних процесів (кінець ХХ –початок ХХІ ст.).

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Баран З., Кріль М. Історія Югославії. 1918–1990. Текст лекцій. Львів, 1997.
2. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від середньовіччя до сьогодення. Київ, 2004.
3. Дейвіс Н. Боже ігрище: історія Польщі. Київ, 2008.
4. Дильонгова Г. Історія Польщі. 1795-1990. Київ, 2007.
5. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. К., 1995.
6. Славич Б. Історія Балкан ХХ століття. К., 2004.
7. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. Львів, 2002.

8. Зінько Ю. А., Калитко С. Л., Кравчук О. М., Поп І. І. Нариси історії Чехії : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця, 2017.
9. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / За ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001.
10. Кені П. Карнавал революції: Центральна Європа 1989 року. Київ, 2006.
11. Кірсенко М. Чеські землі в міжнародних відносинах Центральної Європи 1918–1920 років. Політико-дипломатична історія з доби становлення Чехословацької республіки. Київ, 1997.
12. Коротка історія Угорщини. Ніредьгаза, 1997.
13. Кріль М. Історія Словаччини. Львів, 2006.
14. Кріль М. Історія Центрально-Східної Європи (кінець ХХ – початок ХХ ст.). Київ, 2008.
15. Кріль М. Слов'янські країни наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.: трансформація суспільства. Дрогобич, 2008.
16. Маля М. Радянська трагедія: історія соціалізму в Росії 1917–1991. К., 2000.
17. Мартиненко А.К. Міжнародні відносини 1945 – 1975 років: Навчальний посібник для
18. Нариси історії Росії / за заг. ред. О.О.Чубар'яна. Російська академія наук. Інститут всесвітньої історії. К., 2007.
19. Орлова Т.В. Історія нових незалежних держав: Postsovieticum: навч. посіб. К., 2010.
20. Польща – нарис історії / За ред. В. Менджецького та Є. Брацисевича. – Варшава, 2015.
21. Постолювський Р.М., Пугач Є.П., Страшнюк С.Ю. Встановлення тоталітарних режимів у країнах Центральної та Південно-Східної Європи (1944-1953). Хрестоматія для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України. Харків, 2000.
22. Разиграєв О.В. Польська державна поліція на Волині у 1919-1926 рр. Луцьк, 2011.
23. Разиграєв О.В. По обидва боки фронту. Громадські організації на Волині в роки Великої війни: 1914–1918 рр. Луцьк, 2018.
24. Ротшильд Дж. Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами. Київ, 2001.
25. Ротшильд Д., Уїнгфілд Н. Повернення до різноманітності: політична історія Східно-Центральної Європи після Другої світової війни К., 2004.
26. Рудько С. О. Історія Центрально-Східної Європи. Навчально-методичний посібник з курсу. Острог, 2009.
27. Сервіс Р. Товариші. Комунізм: світова історія. К., 2012.
28. Снайдер Т. Криваві землі: Європа між Гітлером і Сталіним. К., 2011.
29. Снайдер Т. Перетворення націй. Польща, Україна, Литва, Білорусь 1569-1999. К., 2012.
30. Снайдер Т. Чорна земля. Голокост як історія і застереження. К., 2017.
31. Тисменяну В. Поворот у політиці: Східна Європа від Сталіна до Гавела. Київ, 2003.
32. Чорній В.П. Історія Болгарії. Львів, 2007.
33. Яровий В. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн. ХХ століття: підручник для вищих навчальних закладів. Київ, 2005.
34. Яровий В.І. Історія західних і південних слов'ян у ХХ столітті. Курс лекцій. Київ, 1996.
35. Яровий В.І. Новітня історія країн Східної Європи. 40-90-ті роки ХХ ст. Київ, 1997.
36. Mędrzecki W. Kresowy kalejdoskop. Wędrówki przez Ziemię Wschodnie Drugiej Rzeczypospolitej 1918–1939. Kraków, 2018.
37. Razyhrayev O. Policja Państwowa w województwie wołyńskim w okresie międzywojennym. Warszawa, 2019.
38. Zarnowski J., Społeczeństwo Drugiej Rzeczypospolitej 1918-1939. Warszawa, 1973.

Інтернет ресурси

1. В'ятрович В. Війна і міф. К., 2016. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Viatrovych_Volodymyr/Viina_i_mif_Nevidoma_Druha_svitova/
2. Стяжкіна О. «Рокада: чотири нариси з історії Другої світової». URL: <https://uinp.gov.ua/elektronni-vydannya/rokada-chotyry-narysy-z-istoriyi-drugoyi-svitovoyi>
3. Щоб не забули. Пам'ять про тоталітаризм в Європі. URL: <http://old.uinp.gov.ua/sites/default/files/lestweforgetukr.pdf>
4. World War II Records. National Archives in Washington, DC. URL: <https://www.archives.gov/research/military/ww2>